

KERESKEDÉSI

és azzal

kapcsolatban levő tárgyak

iránt

KIKÜLDÖTT

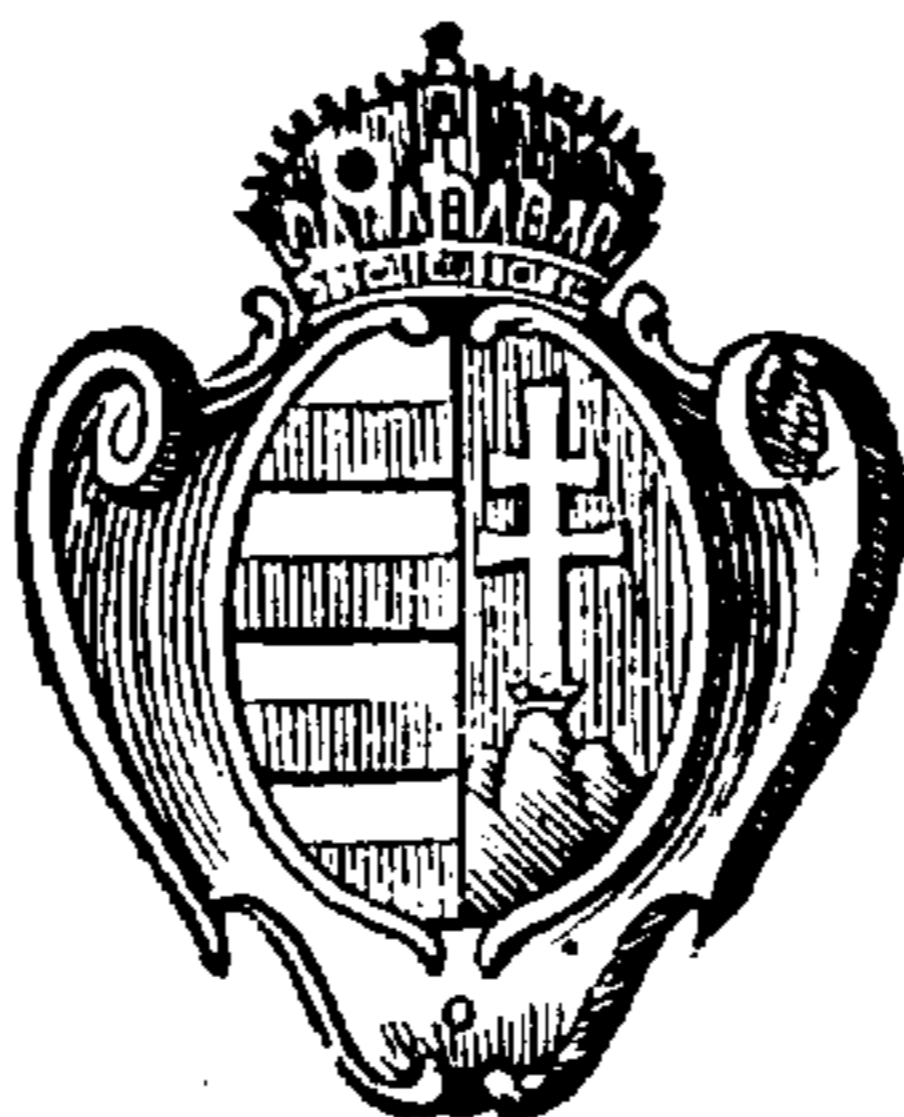
KERÜLETI VÁLASZTMÁNYNAK

Jelentése.

1843.

AK 5

Genyenyet us a lej B

POZSONYBAN,

WÉBER S. LAJOS] betüivel.

- Első Rész.** A' vámrendszerről, 's a' földművelés, műipar, 's kereskedés ez általi kormányzásáról.
- Második Rész.** A' hitelintézetéről.
- Harmadik Rész.** A' központi műegyetemről.
- Negyedik Rész.** Az országos pénztárról.
- Ötödik Rész.** A' közlekedési eszközökről.
- Hatodik Rész.** A' kézműrendszerről.
- Hetedik Rész.** Vegyes tárgyú javaslatok.

Vegyes tárgyú javaslatok.

Czél szerűnek vélvén a' választmány, hogy munkálódásának folyamában azoknak tudományát és tapasztalását is használja, kik kereskedéssel vagy műiparral nagyobb kiterjedésben 's kitünőbb sikerrel foglalkozván, a' kereset ez ágaiban létező hiányokat 's az akadályokat, mellyekkel küzdeniük kell, gyakorlatból ismerik, a' honi kereskedés és műipar jelen állapotja, annak akadályai 's ezeknek megszüntetésére vezethető eszközök iránt az ország több kereskedő testületeitől, iparüzőitől 's egyesületeitől felvilágosítást kívánt.

E' felszólításnak következtében több nyilatkozatok érkezték be, ezeket a' választmány tárgyalás alá vevé, 's az ország lakosai iparüző osztályának ez uton tudomására jutott nehézségei és kívánatai szerint, a' mennyiben azok jelentésének egyéb részeiben még elő nem adattak, a' következő törvényjavaslatokat terjeszti elő.

I. A' honi műipar emeléséről.

Midőn a' törvényhozás a' honi műipart védlet alá vevén, a' külföldi kézműáruknak a' hon magánpolgárai általi megvételét azoknak vámmali terhelésével nehezíti, a' következetesség kívánja, hogy a' védletet, mellyet elvben kimond, tetteleg is gyakorolja, 's a' honi kézműáruknak használatát, mellyre a' magánosokat ösztönzi, mind azon esetekben köteleseggül tegye, midőn illetően kézműáruk egyenesen közállományi költségén vétetnek. Érzették ezt őseink is, midőn a' katonaság számára megkivántató ruheneműekre nézve az 1764: 24. t. cikkelyt alkották; 's azért hasonló törvényhozási intézkedést javaslatba tenni a' választmány annyival kevésbbé mulaszthatá el; mivel a' nehézséget, melly onnét eredhetne, miszerint a' műipar hazánkban még annyira sincs kifejlesztve, hogy a' közállományi szolgák 's katonaság gyártmányi szükségeit fedezhetné, az által, ha e' honi gyártmányok használása csak bizonyos határidő múlva lesz kötelező, elenyésztetendőnek véli.

A' hazai műipar élénkítésének tekintetéből ő Fölsége kegyes megegyezésének hozzájárultával rendeltetik:

1. §. Az ország, 's ahhoz kapcsolt részek minden törvényhatóságai, a' koronai, kir. kincstári 's közalapítványi uradalmak, bányászati, só-, postatisztségek, 's minden közhivatalok szolgálóinak bérök fejében adatni szokott, ugy nem különben a' magyar ezredek, a' végbelieket is ide értve, a' katonaság számára szükséges minden ruheneműeket ezen törvény kihirdetésétől számítandó 3 év lefolyása után honi gyártmányokból köteleztetnek készíttetni.

2. §. A' törvényhatóságok, a' kir. kincstár, 's egyéb közhivatalok, valamint szinte a' katonaság is mind azon kelméknek mennyiségét 's minőségét, mellyekre egy éven át a' fentebbi első szakasz következtében szükségök lehet, a' jelen törvény kihirdetése után legfölebb 3 hónap alatt a' Helyt. Tanácsnak bejelentendik; a' Helytartótanács ezen jelentésekből a' szükséges gyártmányoknak minőségét és mennyiségét részletesen kimutató sommázatot készítvén, azt a' törvény kihir-

fenálló vámnak állandóságát az által véli elérhetni, ha a' vámtarifában általában csak a' törvényhozás útján tétethetik változás; más részről pedig az austriai örökös tartományokból Magyarországra hozott répaczukorra nézve, a' magyar beviteli harminczadot azon mennyiségben javasolja fentartatni, mellyet a' honi répaczukor fizet, midőn Magyarországból Austriába vitetik.

A' mi azon kívánatot illeti, hogy a' czukorgyárak mind gyarmati, mind honi nyers czukrot finomithassanak, ez az, mi az alább következő törvényjavaslatnak tárgyaul szolgál, 's e' részben kénytelen kimondani a' választmány, miképpen a' hon polgárainak természetes és törvényes jogaihoz tartozandónak véli, hogy a' műiparnak bármelley nemét a' hazában mindenhol gyakorolhassák; 's azért azt teszi javaslatba, hogy, akár a' honban terményezett, akár gyarmati czukornak finomítása, ne csak ott, hol főharminczadi hivatal létezik, hanem az országnak 's kapcsolt részeknek minden helyein szabadon engedtessek meg.

Igaz ugyan, hogy a' gyarmati czukrot finomító gyárak jelenleg azon kedvezésben részesülnek, hogy a' gyarmati nyers czukrot finomítás végett egy mázsára nézve 7 fr. 30 krral kisebb vámfizetés mellett hozhatják be, mint a' nyers czukor behozatalára különben meghatározva van; 's e' tekintetből a' kincstári jövedelmeknek onnan eredhető megcsontítása ellen, ha t. i. a' finomítás végett behozott gyarmati nyers czukor, az illető gyárosok által nyers állapotban áruba bocsáttatnék, örködni kell. Mind e' mellett azonban a' választmány azon véleményben van, hogy olly helyeken is, hol harminczadi főhivatalok nem léteznek, a' királyi kincstár részéről a' szükséges felügyelés, p. o. időről időre a' helyszínére kiküldendő tisztviselők 's az illető gyárosok könyveinek megvizsgálása által, kellőképen gyakoroltathatik, 's azért a' következő törvényjavaslatot terjeszti elő.

A' honban terményezett vagy gyarmati nyers czukornak finomítása nem gátoltathatik.

A' czukor finomító gyárak az országnak 's kapcsolt részeknek bár melly helyén legyenek felállítva, sem a' honban terményezett, sem külföldről behozott gyarmati nyers czukornak finomításában a' kir. kincstár által nem gátoltathatnak; mellynek egyébiránt az iránt való felügyelési joga, hogy a' finomítás végett a' rendszerint valónál kisebb vámfizetés mellett behozott gyarmati nyers czukor, az illető gyárosok által nyers állapotban eladásra ki ne tétessék, hanem valósággal finomítottassék is, a' törvény értelmében, továbbá is fenmarad.

XIV. A' találmányok kizáró gyakorlati biztosítványzásáról.

Minden kifejlettebb nemzeti iparral bíró hon törvényhozói, már régen számos intézvényeket tettek a' találmányok patens általi jutalmazására, átlátván, hogy az ipar tökéletesbitése mezején munkálkodó, és gyakran nagy fáradsággal, költségekkel, 's idő vesztéssel küzdő emberi észnek reményt kell nyújtani, hogy találmánya tökéletesbitése után, annak gyümölcseit a' törvények védelte alatt élvezheti. Az illy intézvények serkentik Angol-, Franciaország, és Éjszakamerikában a' gyár-, kéz-, 's műiparral foglalkozók értelmesb. jeit, azon számtalan találmányok 's lényeges javítások létre hozására, mellyek által a' gyár 's műipar olly óriási lépésekkel közelített évről évre mind inkább tökéletesbüléséhez.

Azon szándékból kiindulva, hogy már egyszer, bár olly zsenge kifejlődésbe helyezett, de nem jövendő nélküli gyár-, kéz-, 's műiparunkkal foglalkozók jelesbjeinél fölserkentessék, az anyagi boldogulás reménye által a' törekvés jobb 's tökéletesb után; továbbá hogy honunkban részletes védeltet nyervén a' bár idegen ésszülte találmányok, azok egy részről a' nemzeti iparral foglalkozók számát neveljék, más részről a' honi szunnyadó erőket versenyzésre serkentsék, javasolja a' választmány az alább következő törvény-cikkelyt.

Igyekezett abban azon közép vonalt kijelelni, mellyet elérni minden e' részben munkálkodó törvényhozások törekedtek; hogy a' nemzeti ipar, 's annak egyes ágai hátráltatása nélkül, sőt idővel annak czélszerű előmozdításával, a' találmányok birtokosai munkájok 's áldozataik méltó díját vehessék.

Különben a felfedezés és feltalálás között.

1839. aug. 2. ar. 2. sz. törv. ki 10. h. felelősen, hogy az új találmányok feltalálása és felfedezése közötti különbség az, hogy az új találmány új és előzetesen nem ismert tárgyat, míg a felfedezés az már létező tárgyat ismeri meg.

Belgiumban megtagadják, ha a találmányt megismerik, hogy előzetesen is forogtatta az emberiség.

Angliában és Észak-Amerikában ekkor még nem ismerték az új találmányok jogát, mert minden polgár megismerhette az új találmányt, és azonnal is elszívesztette.

Leghis in...
készen tartani a határozatoknak a 38. §-ban részletezett, és közzétételre a 38, 39, 59.

1. §. Minden a' gyár-, kéz- s műipar körében tett új, hasznos s nevezetesebb találmány, úgy a' már létezőkön tett tetemesebb javítás, a' feltaláló folyamodására, kizáró gyakorlati biztosítvánnyal láttathatik el; — ha

2. §. Következendő kellékekkel bir, t. i.
a) Ha a' találmány honi vagy honosítandó.
b) Ha új, s így sehol még közönséges gyakorlatba véve nincs, semmi nemű folyó iratban, könyvben vagy hirdetményben olyan leírása nem létezik, mellynek nyomán az utánzás lehető.
c) Ha hasznos, az az, adás vevés tárgyai körül forog, az emberi nemnek hasznot, s munkát szerez; szóval gyár-, kéz-, vagy műipar egyes ágai emelésére szolgál.

3. §. Biztosítványt nem nyerhet semmi olyan találmány, mellynek gyakorlatbai hozatala törvény által tiltatik, mellynek gyakorlata az emberi nemre káros befolyással volna, melly nem új, melly semmi lényeges hasznot a' honi gyár-, kéz- s műiparra nézve nem eszközöl

4. §. Biztosítvánnyal ellátható találmányok vagy egészen újak, vagy már létezőkön tett tetemes javítások, vagy végre külföldi honi találmányok, mellyek honosíttatni szándékoznak.

Biztosítványérti folyamodás.

5. §. A' biztosítványérti folyamodás magában foglalandja:
a) A' találmány vagy javításnak tökéletes, világos, érthető s körülményes leírását.
b) A' rendes használatban levő hason tárgyaktól különbségnek pontos előállítását.
c) Miben áll a' találmány vagy javítás czélszerűbbége.
d) A' hasznos, melly általa eszközöltetni czéloztatik.
e) Szükséges felvilágosító rajzok, minták, — s készítmények pontos mellékletét.

Szóval a' folyamodásban a' találmánynak olyan kimerítő leírása adassék, hogy részint a' bírálok czélszerűségéről tökéletesen meggyőződhesseken, részint eltelve a' biztosítványozott idő, minden ki által, a' találmány leírás után, tökéletesen megérthető s utánozható legyen.

Eljárás.

6. §. Az 5dik §. értelmé szerint elkészített folyamodó levél, a' folyamodó pecsétjével lepecsételve, megyékben az alispányhoz, városokban a' polgármesterhez, kerületekben a' kapitányi hivatalhoz vitetik.

7. §. Ezek a' folyamodásra a' bemutatás napját, s óráját reá írják, a' folyamodást hivatalos pecsétjökkel is lepecsételik, s hivatalos jegyzőkönyvükbe bejegyzik, a' folyamodónak pedig róla bizonyítványt adnak, és felelet terhe alatt minden haladék nélkül a' folyamodást hivatalos uton, a' magyar kir. Helytartótanácsnak felküldik.

8. §. A' magyar kir. Helytartótanácsnál a' megérkezés napja a' folyamodásra reá jegyeztetvén, az harmadnap alatt legfeljebb az illető előadó tanácsnoknak által adatik, ki ismét az átvétel napját reá jegyzi.

9. §. Az illető tanácsnok a' pecsétet felbontván, ha a' tárgy olyan, hogy műértők' meghallgatását szükségesnek látja, a' tárgy fontosságához képest két vagy négy tagból álló tárgy ismerőket összehíván, ezen vizsgáló választmánynál elnökösökdik.

10. §. Ezen választmány tagjai rendszeren a' pesti közép-ponti öszművészeti intézet tanítói lesznek, nagyobb fontosságú tárgyaknál gyakorlati műértők is összehivathatnak.

11. §. Ezek titoktartási ígéret mellett megvizsgálván a' folyamodást, véleményt adnak, 's azt alá írják, — külön vélemény eseteiben az is egész kiterjedésében előadatik.

12. §. A' tanácsnok ezen választmányi véleményt hivatalos javaslatához rekesztvén, az átvételtől számítva legfeljebb 15 napok alatt javaslatát a' Helytartótanácsnak beadja, 's ennek nyomán a' tanácsülés nyomban határoz.

13. §. A' magy. kir. Helytartótanács határozata megküldetik közlés végett, a' folyamodást felküldő alispány-, polgármester-, vagy kapitánynak, 's ezen kívül, ha általa a' biztosítvány kiadása elrendeltetik, haladék nélkül a' hivatalos hírlapokba beigtattatik.

14. §. A' folyamodás mellékletei ugymint, rajzok, leírás, minták, ismét hivatalos pecsét alá jönnek, 's a' biztosított időszak két harmada alatt, csupán csak arra az esetre bontathatnak fel, ha a' találmány felett támadt kérdések' elintézésére azok megtekintése szükségessé válik.

15. §. Egyébiránt lejárván a' biztosított időszak két harmada, mindenki, ha a' megtekintési díjt, melly 5 forintban állapittatik meg, az országos pénztárba letette, az iránt jegyet váltott, 's a' következő megkivántatóságokkal bir, a' leírást, 's mellékleteit megtekintheti, jelesül:

- Szükséges hogy honi lakos legyen.
- Kimutassa, hogy érdeklő azon találmány megismerése
- Nyilatkozásában kötelezze magát, hogy ezen találmányt a' tulajdonos megegyezése nélkül, a' biztosított idő alatt, sem maga sem más által nem gyakorlandja, 's akár külföldön akár itt a' honban, annak gyakorlatba hozatalát semmikép elő nem segítendi.

Biztosítványok adathatnak.

16. §. Biztosítványok adathatnak olly honfiaknak.

- Kik gyár-, kéz-, 's műipar körében új találmányok feltalálói, vagy
- A' már létezőkön lényeges javításokat tettek.
- Kik idegen, új 's már másutt biztosítványozott találmányokat, vagy javításokat honosítani szándékoznak, vagy
- Olly idegeneknek, kik külföldön biztosítványozott találmányaikat Magyarország határai közt is gyakorlatba hozni ohajtják.

17. §. A' honosítandó találmányok nevezete alá jönnek tehát, mind azok, mellyek külföldön feltaláltattak, ugyan ott biztosítványokkal elláttattak, 's mellyeknek biztosítvány melletti gyakorlataért akár honfi, akár az idegen feltaláló vagy külföldi biztosítványi tulajdonos folyamodik.

18. §. A' külföldi folyamodó mindig egy biztos honfi jót állását tartozik folyamodásába előmutatni, ki az illető díjak pontos lefizetéséről kezeskedik.

19. §. Biztosítványok illyen találmányokra csupán csak azon időig adathatnak, míg külföldön kizáró készítményi gyakorlat alatt állanak.

20. §. Főképp ollyan idegen találmányokra adathatnak, mellyek honi termékek feldolgozását elősegítik.

*Franciaországban a' parisi le-
járati - mint a' mintáján alól
a' conservatoire-nak a' leírás értesítél
négy s ötletében a' rögzít, rendszeren
törvénnyel az talált azon néphelyek.
Ezért a' találmányra néve
először tövelet, majd a' találmányra néve
sőbbi igazolás is szükséges. —
Bajorországban 3 év múlva a' külföldi
találmányok - külföldön feltalált
a' találmányra néve, különben feltaláló
a' megtekintés. Mivelben egyben a' találmány
sem, de azelőtt is.*

Biztosítványi idő,

Próbák és Bajnokság. maxim. 15 év. *Január*
 his 5, 10, 15 év. 300, 400, 1500 fr. díjjal, 50
 fr. egyéni díj. — Németország, Belgium
 5, 10, 15 év 5 díj: 150, 400, 600, 750 fl.
 de a belga kormány nem veszi fel a díj
 a díj. — N. Britanniában maxi: 14
 év. Díj: Angliában 106 fr. 11 sch.
 3 p. — Németország és Hollandia 207 fr.
 h. 16 1/4 schillinggel iöb. Az 1805
 törvény 4 az. neg 7 év. hofabbir
 enged. — Északamerika max: 15.
 év, díj 30 dollár. — Auparia
 § 13: az 5 évi évre 10 évenként
 10 fr.; a 6 évi 15 fr., 7-ik év 20
 fr. 2 év. tovább mindig 5 fr. iöb.
 tehát 15 évre (maxim.) 425 fr.
 ki levelebb időre van, de iöb. 15
 évre hofabbir arha az meg. —
 Bayern 1842: az 5 évi évi évi
 mindenikében 5 fr., az 10 év. iöb.
 bi év. mindenikében 10 fr., 11 év. évi
 95 fr.; 12 év. 125 fr.; 14 év.
 215; 15 év. 275 fr. — Württem
 berg: legfeljebb 10 év; az 10 év. iöb.
 5 — 10 fr. —

Díj 40. §.

Ha a találmány javítás, a mű-
 ter vagy ephöz az a javítás a szer-
 javítás, melyből kaphatnak évi évi
 műveléses bírók ali.

21. §. A' biztosítványi idő, három, hat, tíz és tizennégy évekre határozatják meg.

Biztosítványi díj.

22. §. Biztosítványi díj fizettetik minden kiadott biztosítványtól az országos pénztárba.

23. §. A' felvételi díj 20 forint, ez minden kérelemlelél felvétele alkalmával, minden különbség nélkül, az országos pénztárnoki hivatalnál leteendő, 's ennek letételéről az országos pénztárnok Helytartótanács elnökét tudósítani tartozik. Ezen díj letétele nélkül, a' kérelemlelél a' Helytartótanács elébe nem terjesztethetik; azt mindazonáltal a' folyamodó az folyamodást általvevő hivatalnoknál is leteheti, 's illy eset bën ezen hivatalnok az általvevő díjt a' hatósági közpénztárba beteendi, 's erről mind az országos pénztár igazgatóságát, mind a' Helytartótanácsot tudósítandja.

24. §. Ezen kívül minden három évben kiadott biztosítványért évenként 6 forint, minden 6 évre szólóért évenként 8 forint, 10 évre kiadottért évenként 10 forint, tizennégyre kiadottért évenként 15 forint fizettetik. Ezen díjak mindig vagy egyenesen az országos pénztári hivatalnál, vagy az illető törvényhatósági pénztárnoki hivatalnál, az év kezdetével tételnek le. Az első évi fizetés a' biztosítvány kiadásánál fizettetik le.

A' biztosítványozott jogai.

25. §. A' biztosítványozott jogai:

a) A' biztosított idő alatt találmányát, egyedül és kizárólag, csak 6 léptetheti életbe.

b) Mindenki az utánzástól eltiltva levén, illy utánzókra büntetést kérhet, 's a' tett kárért kárpótlást kívánhat.

c) Szabadságában áll találmánya életbe léptetéséhez, bár minő czéhbéli mesterlegényeket használni, gyárt vagy műhelyt alakítani, eladó 's lerakó helyeket nyitni, a' nélkül hogy gyakorlatában akárminely polgári hatóság vagy magánosak által gútolthatnók.

d) Biztosítványát másoknak eladhatja, vagy annak használatát feloszthatja, az 58. §. értelmé szerint.

e) Halál esetére a' biztosítvány a' biztosítványozott örökösére vagy hagyományosára általmegy.

26. §. Minden utánzó, ki valamelly biztosítványozott találmányt a' biztosítási idő alatt utánoz, az utánzások elkobzásán, 's az okozott költségek megtérítésén felül, az eset terhelőbb vagy mentőbb körülményeihez képest, a' tett kár négy-szeres megtérítésével, annyiszor mennyiszor büntettethetik.

27. §. Ezen öszveg fele a' biztosítványozottat, fele az országos pénztárt illeti.

28. §. Ha az utánzót a' biztosítványozott az illető tisztviselőnek feljelenti, ez tüstint a' feljelentett esetet megvizsgálja; ha nyilvánosnak találja az utánzást, minden kész készítményeket, vagy arra szolgáló eszközöket bírói zár alá vesz, 's a' vizsgálatról jelentését haladék nélkül az illető alispánynak, polgármesternek vagy kapitánynak beadja.

29. §. Az illető alispány, polgármester vagy kapitány a' bevádoltal közölvén, mind a' feladó levelet, mind az ennek követ-

következésében készült vizsgálati jelentést, az erre kimerítő, világos, 's minden szükséges adatokkal ellátott feleletét legfeljebb 15 napok alatt beadni köteles, 's a' nevezett hivatalnokok ezen irományokat tüstint felküldik a' Helytartótanácsnak.

30. §. Ha a' Helytartótanács az ügy kétes körülményeinél fogva, felvilágosításokat 's másodszori feleleteket kíván az illető felektől, ez iránt az illető alispányt, polgármestert, vagy kapitányt utasítja, ez közli a' Helytartótanács rendeletét az illető felekkel, kik 15 nap alatt legfeljebb feleleteiket beadják. Ha újabb vizsgálat kívántatik, azt a' nevezett tisztviselők haladék nélkül megrendelik, 's mind ezekről szóló irományokat a' Helytartótanácsnak megküldik.

31. §. A' Helytartótanács, akár az első felterjesztést elég világosnak látja, akár a' 30. §. szerint magának az illető felvilágosításokat megszerezte: az irományok vételétől számított 15 napok alatt végzést hoz.

32. §. A' Helytartótanács végzése, az illető alispánynak, polgármesternek vagy kapitánynak megküldetvén, annak végrehajtása foganatba vétetik.

33. §. Ha nem olyan az utánzás, hogy annak mibenlétét a' vizsgálatot tevő tisztviselő egyedül önbelátása után megbírálna, vagy ha egyik a' felek közül kívánja: akkor a' panasz mibenlétének megvizsgálása, egy 5 tagból álló választott műértő bíróságra bízatik, mellyhez két tagot a' vádló, két tagot a' vádlott választ, ezek együtt az 5-ik tagot ki elnökösködik megválasztván, a' vádló által előadott panasz érdemében vizsgálatot tesznek, és véleményt adnak, melly a' Helytartótanácsnak a' 29. 's 30. §§. értelmében felküldendő. A' választottak szükséges hogy műértők legyenek.

34. §. Ha a' feleknek valamelyike vizsgálókat kijelelni nem akarna, vagy a' választottak az elnök kijelelésében meg nem egyeznének, akkor elnököt vagy illetőleg vizsgálókat, a' vizsgálatra kiküldött illető tisztviselő nevezend.

35. §. Fölmentetik minden utánzó a' közkereset alól, ha bebizonyítja, hogy a' találmány nem új, vagy hogy nem a' biztosítványozott, hanem ő a' feltaláló.

36. §. Ha a' biztosítványozott folyamodására vizsgálat alá vétetett egyén a' kereset alól fölmentetik: a' tett költségeket minden esetre, 's ha a' bevádolt keresete folytatásában gátoltatván, neki ez által kár okoztatott, azt is, a' vádló megtéríteni tartozik.

Megszűnik a' biztosítvány.

37. §. Megszűnik a' biztosítvány rendesen a' biztosítványozott idő letelte után.

38. §. Megszüntethetik a' biztosítvány időközben, ha nyilvánosságra jön, hogy a' találmány nem új, tehát vagy már másutt gyakorlatba hozva volt, vagy olly leírása tétetett sajtó útján közhírré, melly után a' találmány gyakorlatbai hozatala mások által is eszközölhető.

39. §. Ha a' találmánynak hasznossága semmiképen be nem bizonyul, sőt káros hatással lehet az emberiség akár egyes tagjaira, akár a' honi bel iparra.

40. §. Ha a' biztosítványozott három hónap alatt, a' biztosítvány közhírré tétele után, a' törvényes fizetéseket meg nem tevén, biztosítványát ki nem váltja.

57 5'

§ bizonyítja a' polgármester és morozolium
ellen, melyek ellen.

2. Az főleg a' bajos törvény kívánja, hogy
a' felelősség legyen.

41. §. Ha valaki a' biztosítványozott ellen keresetet támaszt, mellyben megmutatja, hogy nem a' biztosítványozott, hanem ő a' feltaláló.

Ez elnökösi idő elapott: Egy év.
Münchenben, Würtemberg 2 év.

42. §. Ha a' biztosítványozott a' biztosítvány nyerése után, azt egy évig gyakorlatba hozni elmulasztotta, vagy időközben egy évig gyakorlatával felhagyott.

43. §. Ha folyamodása mellékleteiben némelyeket elhallgatott, némelyeket tudva 's akarattal rosszul, zavartan, 's hűtlenül adott elő, azon szándékkal, hogy a' biztosítványozott idő eltelte után is, találmánya titkát magának tarthassa.

44. §. Megszűnik a' biztosítvány, ha a' biztosítványozott találmányán lényeges változtatásokat tesz.

45. §. Megszűnik továbbá, ha ön maga a' biztosítványozott lemondván jogáról, találmányát közhirrre teszi.

A' magy. kir. Helytartótanács rendelkezik.

46. §. Minden itt következő eseteknél, a' magyar kir. Helytartótanács rendelkezik, jelesen

47. §. Ha a' 45. §. értelme szerint rendesen lejár a' biztosítványozott idő: haladék nélkül felbontja a' hivatalos pecsétet a' folyamodásról, 's minden mellékletekkel együtt a' leírást a' középponti pesti öszművészeti intézet igazgatójához küldi, ki minden mintákkal, rajzokkal együtt, a' gépezeti teremben közmegetekintés végett kiteszi, 's az egész találmányt, ha csak a' Helytartótanács által megbírálandó fontos kereskedési, vagy rendőrségi okok nem gátolják, az öszművészeti folyóiratban egy hónap alatt közhirrre teszi; a' leírás 's mellékletei az öszművészeti intézet télajdonává válnak.

48. §. A' Helytartótanács minden év kezdetével hivatalos, azaz azon hirlapok útján, mellyekbe a' váltó-törvénykönyv II. részének 214. §-a szerint a' csődületi 's váltótörvényszéki hirdetmények beigtatni szoktak, a' közönséggel tudatja: mellyek azon biztosítványozott régiebb találmányok, mellyek még folytonos biztosítvány alatt állanak, mellyek azon találmányok, mellyek mult év alatt biztosítványt nyertek, 's mellyeknek telt ki biztosítványozott idejük az év lefolyta alatt.

49. §. A' 38. 39. 40. 41. 45. §§. eseteiben, a' 47. §. értelme szerint a' leírásokat közhirrre téteti.

50. §. A' 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. §§. eseteiben, minelőkötte határozatot hozna, kivevén a' 40. 42. 44 §§. eseteit, a' 10. 11. §§. értelme szerint, a' móértők választottságát kihallgatja.

51. §. Ha a' 41. §. értelme szerint, a' keresetet megindító nyilván bebizonyítja, hogy ő a' valódi feltaláló: a' Helytartótanács határozata által a' biztosítvány reá átruháztatik, az előbbi biztosítványozott minden joga megszűnven.

52. §. Ha a' biztosítványozott, találmányán lényeges javításokat 's változtatásokat tett, köteles ujjlag biztosítványért: ezen javításmódra is folyamodni; illy javítási biztosítványzások eseteinél az illető díjknak csak fele fizettetik.

53. §. Ha más valaki a' biztosítványozott találmányán lényeges 's tetemesb javításokat tesz: csupán ezen javítás készítésire folyamódhatik biztosítványért.

54. §. Mind a' mellett sértetlen maradnak mind az első biztosítványozott, mind a' második egymás iránti jogai.

55. §. Csupa külcsint 's ékesítgetéseket illető, 's nem lényeges javítások, nem biztosítványoztathatnak.

56. §. Midőn két egyén majd nem egyszerre 's egy tárgyra nézve nyújt be folyamodást, 's nem különböztethető meg, mellyik a' valódi feltaláló: a' Helytartótanácsnak a' körülményekhez képest hozandó ítélete szerint, vagy az, kinek előbbi feladatú bizonyítványa van, vagy mind a' két folyamodó nyerhet biztosítványt.

57. §. Ha többen folyamodnak, a' találmány mint már nem új tekintetik.

58. §. Mindig csak egy személyre adathatik ki a' biztosítvány, de a' biztosítványozott feloszthatja biztosítványi gyakorlatát, 's akkor szükséges, hogy a' k. Helytartótanácsnak bejelentessék, melly engedményét reá meg nem tagadhatja, 's ilyenkor minden egyes tag tartozik felvételi díjt, az az 20 ft az országos pénztárba letenni.

Óvási levél.

59. §. Óvási levélnek neveztetik azon iromány, melly által az illető folyamodó, ki valamely új találmány tökéletesítésén dolgozik, de még találmányát annyira nem tökéletesíté, hogy kizáró gyakorlati biztosítványért folyamodhassék — bizonyossá tétetik, hogy bizonyos, az óvási levélben kifejezett idő lefolyta alatt, bár kinek, ki talán találmányát elveszén biztosítványért folyamodnék biztosítvány adatni nem fog.

60. §. Ezen tárgyban folyamodás mellé nem szükséges bővebb leírást, rajzot, vagy mintákat mellékelni.

61. §. Ezen óvási levél legfeljebb másfél évre adathatik ki.

62. §. Dija 10 pgó forint, melly az országos pénztárba fizettetik.

63. §. Az e' részbeni eljárás a' biztosítványi folyamodáshoz hasonló, kivevén, hogy a' műértők választmányának meghallgatása nem szükséges, 's hogy az előadó tanácsnok, egy heti idő alatt előterjesztését a' Helytartótanácsnak beadni köteles.

XV. Az iparegyesületről.

Az iparegyesület célja hasznos ismereteket terjeszteni a' nép minden osztályaiban, különösen pedig a' műiparos néposztályt ismeretekben részesíteni.

E' célzt az egyesület a' hasznos ismeretek egész köréből szerkezendő munkák, 's folyóiratok, a' természeti és mathematicai tudományokból mind a' központon, mind, fiók egyesületek eszközléséből a' vidékeken is tartandó felolvasások, mesterinasok számára felállítandó rendes iskolák, a' műipar egész mezejéről öszveszerzendő szerszám- és mintagyűjtemény, az iparüzletet érdeklő irományok teljes könytárát birandó olvasó terem, ipar műkiállítások, ezek alkalmával, 's egyesek kívánatára mindenkor gyakorlandó műbirálatok, műdíjazások, jutalomkérdések kitűzése, a' külföldön feltűnő újabb találmányok, javítások, divatszerű rajzok, minták és mutatóványok lehetőleg gyors megismertetése, egyes iparüzőknek adandó kölcsön, és segélypénzek, — végre hazánk iparállapotját tárgyzó, 's részint az iparműkiállítás, részint a' felállítandó iparutató intézet segedelmével, ugy nem különben utaztatásokkal, és iparschematismus szerkesztésével szerzendő statistikai adatok gyűjtése által — szándékozik elérni.